Agnieszka Metelska

Z działalności Rzecznika Prasowego NRA

Palestra 48/3-4(543-544), 259-265

2003

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MUZEUM HISTORII POLSKI

Andrzej Przewoźnik podarował Ojcu Świętemu wydawnictwa Rady: albumy pt. CMENTARZ ŁYCZAKOWSKI i TAM, GDZIE LWOWSKIE ŚPIĄ ORLĘTA oraz roczniki Biuletynu „Przeszłość i Pamięć".

Stanisław Mikke podarował swoją książkę pt. „ŚPIJ, MĘŻNY" W KATYNIU, CHARKOWIE I MIEDNOJE i egzemplarz tej książki w języku rosyjskim, a także PALESTRĘ Katyńską (nr 4/2000), mówiąc, że zbrodnia katyńska pochłonęła życie co najmniej stu dziesięciu adwokatów. Ojciec Święty zainteresował się PALESTRĄ, przeglądając ją podkreślał, jak ważne jest zachowanie pamięci o tych, którzy odeszli w tak tragicznych okolicznościach.

Przy pożegnaniu Ojciec Święty zwrócił się do nas słowami:

DBAJCIE O PAMIĘĆ O ZMARŁYCH. **PAMIĘĆ O ZMARŁYCH ŚWIADCZY O ŻYWYCH**.

S.

✶

ODZNACZENIA REPUBLIKI WŁOCH DLA ADWOKATÓW

W dniu 28 stycznia 2003 r. odbyła się uroczystość wręczenia dwojgu polskim adwokatom **Ewie Szelchauz** i **Robertowi Smoktunowiczowi** jednego z najwyższych odznaczeń włoskich – Krzyży Kawalerskich Orderu Zasługi Republiki Włoskiej.

Dokonując aktu dekoracji ambasador Włoch pan Giancarlo Leo podkreślił zasługi obydwojga w ich działalności adwokackiej dla umocnienia współpracy polsko-włoskiej.

✶

ADWOKAT W KOMITECIE PRAW SPOŁECZNYCH RADY EUROPY

Adw. prof. dr hab. **Andrzej Świątkowski** (Izba krakowska), kierownik Katedry Prawa i Polityki Społecznej UJ został wybrany przez Komitet Ministrów Rady Europy na czteroletnią kadencję, na członka Komitetu Praw Społecznych Rady Europy w Strasburgu.

Komitet Praw Społecznych sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przez władze państw wchodzących w skład Rady Europy przepisów Europejskiej Karty Społecznej. Rozstrzyga sprawy o naruszenia praw pracowniczych przez państwa członkowskie Rady Europy.

Z DZIAŁALNOŚCI RZECZNIKA PRASOWEGO NRA

W dniach 25 i 27 stycznia 2003 rzecznik prasowy NRA przesłał do PAP, Rzeczpospolitej i Gazety Wyborczej list otwarty NRA do prawników polskich. List ten stano-

wił apel do prawników o poparcie działań chroniących prawo Instytutu Pamięci Narodowej do realizowania ustawowych celów i zadań. Oto jego treść:

Samorząd adwokacki kierując się najwyższymi wartościami etycznymi, poszanowaniem godności człowieka, prawem obywatela w dochodzeniu do źródeł prawdy, zwraca się do wszystkich prawników w parlamencie i w rządzie, w partiach politycznych, organizacjach i stowarzyszeniach o popieranie wszelkich działań chroniących prawo Instytutu Pamięci Narodowej do realizowania ustawowych celów i zadań.

Badanie współczesnej historii narodu i państwa w drodze do demokracji to nie tylko poszukiwanie prawdy, ale i przestroga przed popełnianiem błędów, które młodą demokrację mogą osłabić spowalniając proces nieuniknionych, pozytywnych zmian.

Instytut Pamięci Narodowej, w swoim obecnym kształcie tworzy szansę dla praworządnej przyszłości, podnosząc rangę wymiaru sprawiedliwości poprzez respektowanie ogólnoludzkiego prawa do czystej, niezafałszowanej historii i prawa do budowania przyszłości opartej na prawdzie.

Kierując się zasadami etyki adwokackiej i misją społeczną w wykonywaniu zawodu zaufania publicznego Naczelna Rada Adwokacka wyraża pogląd, że jakiekolwiek ograniczenia działalności Instytutu Pamięci Narodowej mogą stworzyć nieoczekiwane bariery w przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej na zasadach partnerstwa i wzajemnego poszanowania praw obywateli.

✶

W związku z uchwałą NRA dotyczącą włączenia się do akcji Ministerstwa Sprawiedliwości organizującego bezpłatne poradnictwo dla ofiar przestępstw w ramach Tygodnia Ofiar Przestępstw rzecznik prasowy wysłał listy do wszystkich Okręgowych Rad Adwokackich z prośbą o nadesłanie informacji dotyczących świadczenia bezpłatnej pomocy pokrzywdzonym. Informacje te stały się podstawą sporządzenia notatki następującej treści:

Adwokaci bardzo aktywnie włączyli się do akcji Ministerstwa Sprawiedliwości dotyczącej bezpłatnego poradnictwa dla ofiar przestępstw. Akcja ta nawiązująca do inicjatywy ustawodawczej Senatu RP, który ustanowił 22 lutego dniem Ofiar Przestępstw w Polsce, była tematem uchwały Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej do środowiska adwokatów.

W dniach od 25 do 28 lutego 2003 r. w całej Polsce zorganizowano ponad 200 punktów bezpłatnego poradnictwa – nie tylko w kancelariach, ale również w siedzibach okręgowych rad adwokackich. W wielu siedzibach okręgowych rad adwokackich dyżurować będą członkowie Prezydium ORA udzielając bezpłatnych porad.

Informacja ta została wysłana do PAP, Newsweeka, Wprost, Polityki, Gazety Wyborczej, Rzeczpospolitej i Gazety Prawnej.

Rzecznik prasowy w czasie Tygodnia Ofiar Przestępstw udzielił wywiadu Radiu Warszawa Praga na temat statusu pokrzywdzonego w postępowaniu kar-

nym oraz bezpłatnej pomocy prawnej świadczonej przez adwokatów ofiarom przestępstw.

✶

W związku ze spotkaniem przedstawicieli NRA z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej została wystosowana do Biura Informacji i Komunikacji Społecznej działającym przy Prezydencie informacja następującej treści:

Zgodnie z art. 1 ust. 1 Prawa o adwokaturze adwokatura powołana jest do udzielania pomocy prawnej, współdziałania w ochronie praw i wolności obywatelskich oraz w kształtowaniu i stosowaniu prawa.

Udział adwokatury w stosowaniu prawa polega przede wszystkim na przenoszeniu obowiązującego prawa do praktyki orzeczniczej wszystkich sądów i trybunałów, do życia społecznego i gospodarczego, do życia publicznego oraz poszczególnych osób w celu kształtowania ich „świadomości prawnej".

Adwokaci aktywnie uczestniczą w pracach nad nowelizacjami prawa cywilnego, administracyjnego, karnego oraz procedury cywilnej i karnej, a także w pracach nad przepisami ustaw zmierzającymi do dostosowania polskiego prawa do wymogów Unii Europejskiej. Ważnym z punktu widzenia prawników polskich było uchwalenie w dniu 5 lipca 2002 ustawy o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej.

Z głębokim zaniepokojeniem adwokatura przyjęła projekt ustawy o sprawowaniu przez samorządy zawodowe pieczy nad należytym wykonywaniem zawodów zaufania publicznego oraz o nadzorze nad działalnością samorządów zawodowych.

Założenia przedmiotowego projektu ustawy w sposób istotny zmieniają sytuację wszystkich samorządów zawodowych zaufania publicznego w ten sposób, że ograniczają niezawisłość władz samorządowych, poddając pod dodatkowy nadzór ministra właściwego do spraw administracji publicznej dając temu ministrowi szeroki zakres dotąd nieznanych uprawnień nadzorczych. Projekt ustawy godzi w niezawisłość samorządu adwokackiego przez nadmierny, zbędny i kosztowny nadzór tegoż ministra, podczas gdy zgodnie z ustawą Prawo o adwokaturze samorząd adwokacki składa coroczne sprawozdanie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej (art. 13 p. o a.) a także Minister Sprawiedliwości sprawuje nadzór (art. 14 i 15 p. o a.), posiadając odpowiednie środki nadzorcze zarówno w zakresie uchwał organów samorządu adwokackiego, jak i w sprawach osobowych. Nadto w wypadku rozstrzygnięcia Ministra, które obywatel uważa za niesłuszne, ma on prawo wniesienia skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Należy nadmienić, iż wobec braku takiej potrzeby Minister Sprawiedliwości sporadycznie wykorzystywał posiadane uprawnienia nadzorcze. Potwierdza to, iż zbędny jest proponowany wzmocniony nadzór administracji rządowej nad wolnym samorządem adwokatury polskiej.

Naczelna Rada Adwokacka uważa, że nie do przyjęcia jest objęcie działaniem ustawy samorządu adwokackiego, bowiem byłoby to zaprzeczeniem podstawowej

roli adwokatury, którą jest „współdziałanie w ochronie praw i wolności obywatelskich oraz w kształtowaniu i stosowaniu prawa" (art. 1 ustawy Prawo o adwokaturze) jak też naruszeniem obowiązku bezwzględnego przestrzegania tajemnicy zawodowej (art. 6 Prawa o adwokaturze).

W 2002 roku adwokatura rozpoczęła prace nad zmianą czterech regulaminów: Regulaminu w sprawie zasad wykonywania zawodu adwokata w kancelarii indywidualnej lub w spółkach, Regulaminu w sprawie funkcjonowania okręgowych rad adwokackich, Regulaminu w sprawie aplikacji adwokackiej i egzaminu adwokackiego oraz Regulaminu w sprawie zasad przeprowadzania konkursu na aplikantów adwokackich.

28 września 2002 r. uchwalono Regulamin konkursu na aplikację adwokacką oraz Regulamin organizacji i funkcjonowania okręgowych rad adwokackich, a w dniu 25 stycznia 2003 r. Regulamin wykonywania zawodu adwokata w kancelarii indywidualnej lub w spółkach. Nadal trwają prace nad Regulaminem aplikacji adwokackiej i egzaminu adwokackiego, który prawdopodobnie zostanie uchwalony podczas plenarnego posiedzenia NRA w dniu 29 marca 2003 r.

Adwokatura polska należy do największych i najważniejszych międzynarodowych organizacji adwokackich: International Bar Association (IBA), Union Internationale des Avocats (UIA) i Federation des Barreaux d'Europe (FBE), biorąc z tego tytułu aktywny udział w ich życiu.

Polska adwokatura i radcowie prawni korzystają ze statusu członka-obserwatora w Radzie Adwokatur i Organizacji Prawniczych w Unii Europejskiej (Council of the Bars and Law Societes of the European Union – CCBE).

Doceniając w pełni rolę polskiej adwokatury w przyszłej zjednoczonej Europie, Naczelna Rada Adwokacka uznała za celowe otwarcie Przedstawicielstwa w Brukseli, które nastąpiło 12 października 2002 r. Polska jest pierwszym krajem spośród krajów Europy Środkowej i Wschodniej, który otworzył takie przedstawicielstwo. Jego celem będzie promowanie dorobku i osiągnięć polskich adwokatów i adwokatury polskiej, zaznajamianie z historią prawa i kulturą prawną Polski, przybliżanie wiedzy o instytucjach prawa polskiego, systemie sądownictwa z jednej strony, a z drugiej ułatwienie we współdziałaniu z organizacjami adwokatów europejskich w kształtowaniu nowych zasad dotyczących wykonywania zawodu adwokata w Unii Europejskiej oraz w opiniowaniu przedsięwzięć prawnych Unii.

Równie aktywnie adwokatura polska uczestniczy w pracach zmierzających do stworzenia International Criminal Bar, struktury prawniczej skupiającej obrońców i pełnomocników świadczących pomoc prawną przed Międzynarodowym Trybunałem Karnym w Hadze. Przedstawiciel Naczelnej Rady Adwokackiej jest członkiem Steering Committee przygotowującym ostateczny kształt i strukturę ICB.

Adwokaci polscy są bardzo aktywni przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka w Strasbourgu.

Podtrzymywane są bliskie kontakty z adwokatami ukraińskimi i białoruskimi. Adwokatura polska stara się być pomostem łączącym adwokatury Europy Zachodniej z

adwokaturami wschodnich krajów ościennych. Przejawem takiej działalności jest m.in. idea zorganizowania wspólnie z Radą Europy dwóch kilkudniowych sesji polsko-ukraińsko-białoruskich w Warszawie, podczas których adwokaci z Ukrainy i Białorusi będą mieli sposobność zaznajomienia się z funkcjonowaniem wymiaru sprawiedliwości w Polsce i rolą adwokatury w tym procesie.

Na listach adwokackich wpisanych jest obecnie 7457 adwokatów. W kancelariach adwokackich zawód wykonują 4774 osoby, a pozostali adwokaci wykonują zawód w spółkach adwokackich i istniejących jeszcze zespołach adwokackich.

W okresie sprawozdawczym (tj. od wyboru na Krajowym Zjeździe, który odbył się w dniach 24–25 listopada 2002 r. Prezesa NRA oraz Naczelnej Rady Adwokackiej do dnia 31 grudnia 2002 r.) na listę adwokacką wpisano 226 egzaminowanych aplikantów adwokackich oraz 21 osób posiadających uprawnienia do wpisu obligatoryjnego.

Na listę aplikantów adwokackich w okresie sprawozdawczym wpisano 285 osób i obecnie aplikacji podlega 1012 osób.

Znaczącą rolę w krzewieniu zasad etyki adwokackiej, w realizacji zadań samorządu adwokackiego, w propagowaniu kultury prawniczej, w przyswajaniu prawa międzynarodowego ze szczególnym uwzględnieniem prawa Unii Europejskiej odgrywa miesięcznik polskiej adwokatury „Palestra".

✶

W związku z wizytą przedstawicieli NRA u Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej rzecznik prasowy NRA wystosował do PAP, Red. Marka Domagalskiego z Rzeczpospolitej i do Gazety Prawnej pismo następującej treści:

W dniu 25 lutego 2003 roku odbędzie się spotkanie przedstawicieli Naczelnej Rady Adwokackiej z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej, podczas którego poruszone będą następujące tematy:

1. Problemy środowiska adwokackiego w kontekście zmian ustrojowych i bliskiego już przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

2. Doskonalenie procesu legislacji poprzez zwiększenie udziału prawników w parlamencie.

3. Udział adwokatury w podnoszeniu rangi wymiaru sprawiedliwości, w którym prawo do obrony z poszanowaniem godności człowieka ma wymiar szczególny.

4. Nowe uwarunkowania wykonywania zawodu zaufania publicznego w Unii Europejskiej i adwokatów zagranicznych w Polsce.

Podczas spotkania przedstawiciele NRA przedłożą Panu Prezydentowi sprawozdanie z działalności Naczelnej Rady Adwokackiej w okresie od 24 listopada 2001 r. tj. od dnia rozpoczęcia Krajowego Zjazdu Adwokatury i wyboru nowych władz do dnia 31 grudnia 2002 r. W załączeniu przedstawiam tezy z tego sprawozdania.

Wyrazy oburzenia przekazywane rzecznikowi prasowemu przez kolegów adwokatów po emisji serialu „Zaginiona" w TVP stały się podstawą do wystosowania przez rzecznika pisma o następującej treści:

W imieniu całego środowiska adwokackiego wyrażam głębokie oburzenie i stanowczy protest przeciwko przedstawianiu w serialu „Zaginiona" – w reżyserii Andrzeja Kostenko wg scenariusza Wojciecha Tomczyka – w sposób obraźliwy obrazu adwokata i świadczonych przez niego usług prawnych. Serial „Zaginiona" emitowany jest w każdą niedzielę o godz. 20.05 w godzinach największej oglądalności, co zwiększa w sposób oczywisty zasięg jego oddziaływania.

Serial ten ukazując adwokata jako człowieka amoralnego, który nakłania do popełnienia przestępstwa, narusza dobre imię adwokatury, godząc w tych wszystkich, którzy wykonują zawód adwokata sumiennie i uczciwie, przestrzegając zasad etyki.

Poniżej odpowiedź jaką przesłano na ręce rzecznika prasowego NRA:

W związku ze skargą Naczelnej Rady Adwokackiej w sprawie serialu „Zaginiona", pragniemy złożyć następujące wyjaśnienie:

• Serial „Zaginiona" jest filmem fabularnym, a zatem prezentuje zdarzenia i postaci fikcyjne. W napisach końcowych każdego odcinka umieszczona została stosowna informacja: „Wszystkie postaci i sytuacje w filmie są fikcyjne, a ich ewentualna zbieżność z osobami rzeczywistymi jest przypadkowa i niezamierzona".

• Nie oznacza to jednak, iż serial ten nie ma żadnych odniesień do polskiej rzeczywistości współczesnej. Wprost przeciwnie: jego niezwykle życzliwe przyjęcie przez widownię telewizyjną, spowodowane było trafną – zdaniem krytyki – oceną aktualnych problemów społecznych.

• To niewątpliwie przykre, iż w filmowym obrazie Polski współczesnej z takim prawdopodobieństwem lokuje się bohater-adwokat jako postać negatywna, ale trudno doszukiwać się tu winy po stronie autorów serialu.

• Mimo iż twórcy mają prawo do surowych ocen – takich, które mogą wywołać ożywczą dyskusję – to jednak w tym przypadku starają się oddać sprawiedliwość przywołanemu środowisku adwokackiemu. Osobliwy mecenas, grany przez Piotra Polka, zostaje oddalony przez głównych bohaterów, a sprawę przekazują oni – z pełnym zaufaniem – w ręce innego obrońcy (adwokatki).

• Agencja Filmowa pragnie z najgłębszym przekonaniem stwierdzić, iż nigdy nie było jej zamiarem oczernianie jakiegokolwiek środowiska zawodowego, a jedynie wskazanie niebezpieczeństw i pokus, na jakie narażona jest każda jednostka i grupa społeczna. Wyrażamy żal, iż niezrozumienie naszych intencji mogło narazić na przykrość godnych przedstawicieli polskiej adwokatury.

✶

Adw. Radosław Baszuk komentował w TVN 24 relację z przebiegu przesłuchania Lwa Rywina przez Sejmową Komisję Śledczą.

Rzecznik prasowy przesłał do PAP uchwałę Prezydium NRA następującej treści:

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej wyraża zaniepokojenie formą odnoszenia się, podczas posiedzeń Sejmowej Komisji Śledczej w dniach 21 i 22 lutego 2003 roku do adwokatów-pełnomocników osoby przesłuchiwanej.

Prezydium NRA podkreśla, że wykonywanie czynności zawodowych przez adwokatów winno spotykać się z należytą powagą i właściwym rozumieniem pełnionej roli.

Ma to tym większe znaczenie, że działania nowej instytucji, jaką jest Sejmowa Komisja Śledcza tworzą zasady postępowania, mające istotny wpływ na kształtowanie kultury i świadomości prawnej społeczeństwa.

✶

W dniu 3 kwietnia odbyła się w siedzibie Naczelnej Rady Adwokackiej w Warszawie przy ul. Świętojerskiej 16 konferencja prasowa na temat: „Drogi do adwokatury" w świetle projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo o adwokaturze (projekt Prawa i Sprawiedliwości) oraz przyjętych przez NRA nowych regulaminów dotyczących zasad przeprowadzania konkursu na aplikację adwokacką oraz przebiegu szkolenia aplikantów i egzaminu adwokackiego. W konferencji udział wzięli: prezes NRA adw. Stanisław Rymar, wiceprezes NRA adw. dr hab. Andrzej Kubas, członek NRA adw. Ewa Stawicka, były prezes NRA adw. Czesław Jaworski, dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie adw. Jacek Trela.

Ag. Met.

OŚRODEK BADAWCZY ADWOKATURY

Finał Ogólnopolskiego Konkursu Krasomówczego dla aplikantów adwokackich – Wrocław 7 i 8 marca 2003 r.

Finał Ogólnopolskiego Konkursu Krasomówczego dla aplikantów adwokackich odbył się w dniach 7 i 8 marca 2003 r. we Wrocławiu. Organizatorami Finału był Ośrodek Badawczy Adwokatury im. adw. Witolda Bayera przy Naczelnej Radzie Adwokackiej i Okręgowa Rada Adwokacka we Wrocławiu. W konkursie finałowym uczestniczyło 10 aplikantów adwokackich, którzy zajęli pierwsze i drugie miejsca w konkursach eliminacyjnych: apl. adw. apl. adw. Małgorzata Gąsiorowska-Horanin z izby płockiej, Michał Bukowiński z izby bydgoskiej, Maciej Pietrzykowski z izby krakowskiej, Maciej Kliś z izby krakowskiej, Krzysztof Sawicki z izby katowickiej, Piotr Klim z izby opolskiej, Iwo Gabrysiak z izby łódzkiej, Piotr Dobrołowicz z izby szczecińskiej, Bartosz Przeciechowski z izby lubelskiej i Piotr Kwiecień z izby warszawskiej.